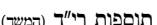

אף על פי פרק חמישי כתובות

סד.

עין משפט נר מצוה

קב א מיי פ"ד מהל' אשות ה' יג טור ש"ע ה"ה ע"מ ע"פ ג:
קב ב מיי שם הלכה י טור ש"ע שם פ"ד:
קב ג ד ה מיי פ"ג מהל' יג טס והלכה הלכה י סג עשין נא ט"ש"ע שם סיפוק קט"ג א ג:
קב ד ו מיי פ"א מהל' יג טס והלכה י סג עשין נג ט"ש"ע שם פ"ד א:
קב ז טור ש"ע שם סיפוק א ובהג"ה:

תוספות ר"ד (המשך)

יכול לישא אשה אחרת עד שלא יפטר לזו ויציא זו ויתן לה יכונן לקנסה בכחוכבה מאחר שהיא טוענת טענת אונס וזה הפתרון הוא נכון שאין לזו ממנו. ולפי"ז הפתרון היבא שאומרת מאי עלי לא היו מודת וא"כ כשבא לגרשה נותן לה כתובה ותוספת שהיא תוספת חובת אדם לאשתו בעבור כתיבת ביאה וכבר בא עליה ואימתי אין לה תוספת שכנגד משהו מודתת היא תקנות הגאונים שתוספת אין אצל כתובה יש לה אבל כתובה שגורשה אבל עכשיו שגורשה משום טענה ולא היו מודת אפילו תוספת יש לה שהיא אינו מגרשה בתקנת הגאונים שאמר כתובה יש לה תוספת אין מגרשין ליה האמר ר"ב מיבעי ליה לרבא ולא איפשטא ומאי דתן עד נגנז כתובה כל הכתוב בשטר הכתובה שמטע ואפילו נכסי נדוניה לא קבעי ליה דוקא מידי גמיחסר גובינא כגון שנאבדו או שבלו שאינו משלם לה הפחת שלהן אבל שנתן קיימא דקיימו בענין ולא מחסרא גובינא לא הפסידה א"ד כתובה קאמר ואע"פ שנתן קיימא איבא דאמרי יתב וקאמרי מרדה לא הפסידה בלאותי קיימא ר"ג משום דר"ג גברא רבא הוא אפיתורה לא ליגא עליו והאמר ר"ב מיבעי ליה רבא ולא איפשטא ליה ומסקי למרדא והשתא דלי"א הלכתא לא כבר ולא כבר תפשה לא שקלי מינה לא תפשה לא היבין לה ומשינת לה תירס ר"ח שאת אגיטא והוה דין המודת מכת הילכה כן שאמרו וראיתי כתוב לה"י שירא גאון ז"ל ושאלתה אשה היושבת תחת בעלה ואמרה לו גרשני אני רוצה לשבת עפ"י חובי לה כלום מכתובה לא או רגזו ו"א הוה מודתת א"ל. כך ראוי שמודתת חייבת מעיקרא שאין מחייבים את הבעל לגרש את אשתו אם תבעתי גירושין חוק מאותן שאמרו רבותנו

ונראה לר"מ דהכי פירושו צעניא ליה ואינה רוצה להתגרש בלא כתובה ומצערנא ליה עד שירשנה ויתן לה כתובה אבל אמרה מאיס עלי ולא צעניא ליה לא הוא ולא כתובתו לא כייפינן לה שתחזור בה ע"י שנאמר שלא תועיל מחילה משום דהוי מחילה צענות דלגב צערה קא אמרה הכי ומתוך כך לא יגרשנה בעלה שאינו רוצה ליתן כתובה אלא מחילה גמורה היא ומתוך כך יעלה דעתו לגרשה מר וזוטרל אמר כייפינא ליה דהויא כמחילה צענות והיינו כפייה דעל ידי כך תשאר תחת בעלה שלא ברצונה כי בעלה לא יגרשנה כיון שחייב ליתן כתובה ואין חילוק למר וזוטרל צין מודת דצעניא ליה ומצערנא ליה צין אומרת מאיס עלי ור"מ נמי פירש דאין כופין בעל ליתן גט וגם צקונט' לא פי' שיכופו בעל ליתן גט: **משום** דרב זבד גברא רבא הוא אפילתו דרינא עירוייה. וא"מ כיון דלא פשיט המע"ה וכיון דתפסה לא מפקינן מינה וי"ל דהוה נמי שיראי טובא דלא הוה תפסה וצלישא קמא קאמר משום דרב זבד גברא רבא תפסה ליה משום הכי שירא הוה תפסה וצלישא קאמר משום הכי שיראי דלא הוה תפסה אלא בעל היה תפוס: **תבע** דחזון נוקקין זו. פי' צקונט' והיא אינה רוצה אלא להמציא וכן תבע לייבס פירוש והיא אינה רוצה אלא לחלוץ ומימה דמאי קא פריק לייבס נמי כיון דלגידא ציה לא יהיבי ליה איתתא אחריתא ויחלוץ לה וי"ל שאינו רוצה לחלוץ שלא יעטרך ליתן כתובה וי"ל תבע לחלוץ והיא אינה רוצה לא לחלוץ ולא לייבס וכן תבע והוא אינו רוצה לא לחלוץ ולא לייבס ואין להקשות א"כ מאי פריק שומרת יבס נמי בצאה מחמת טענה מאי איריא בצאה מחמת טענה אפילו אינה צאה נמי תיקשי ליה מדתתא צהולין (בימות גט.) חזרון אלא גדול ואומרים לו עיך המנאה או כנס או פטור וקאמר בגמ' דחזרון אלל גדול למיכפייה אלמא כתבעה היא לא אפילו ליה אלל אף תפסה עליה אגרת מרד להוסיק על כתובתה אי אינה רוצה לה אלא פשוט דמיילתא דלא רבא ולא פשיט דלא הכי ולא הכי "תפסה לא מפקינן מינה לא תפסה לא יהיבין לה יומשהינן לה תריסר ירחי שאת אגיטא ובהנך תריסר ירחי שאת לית לה מזוני מבעל אמר רב טובי בר קיסנא אמר שמואל כותבין אגרת מרד על ארוסה ואין כותבין אגרת מרד על שומרת יבם מייתיב **א**חת לי ארוסה ונשואה אפילו נדה אפילו חולה ואפילו שומרת יבם לא קשיא כאן שתבע הוא כאן שתבעה היא דאמר רב החליפא בר אבימי אמר שמואל יתבע הוא נוקקין לו תבעה היא אין נוקקין לה במאי אוקימתא להא דשמואל בשתבעה היא האי כותבין אגרת מרד על ארוסה לארוסה מיבעי ליה הא לא קשיא תני לארוסה מאי שנא שומרת יבם דלא דאמרינן לה זיל לא מפקדת ארוסה נמי נימא לה זיל לא מפקדת אלא בבאה מחמת טענה דאמרה בעינא **ב** חוטרא לידא ומרה לקבורה ה"נ שומרת יבם בבאה מחמת טענה אלא אידי ואידי שתבע הוא ולא קשיא וכן לחלוץ וכן לייבס דאמר ר' פדת אמר ר' יוחנן תבע לחלוץ נוקקין לו תבע לייבס אין נוקקין לו מאי שנא לייבס דלא דאמרינן ליה זיל ונסיב איתתא אחריתא לחלוץ נמי נימא ליה זיל ונסיב איתתא אחריתא ב"ה לא קא יהבו לי אחריתי הכא נמי כיון דאגידא בי לא קא ואידי שתבע לייבס ולא קשיא כאן כמשנה אחרונה דתנן **ב** מצות יבום קודמת למצות חליצה בראשונה שהיו מתכוונין לשום מצוה עכשיו שאין מתכוונין לשום מצוה אמרו מצות חליצה קודמת למצות יבום: עד מתי הוא פוחת וכו': מאי **ג** טרפעיין אמר רב ששת אסתירא וכמה אסתירא **ד** פלגא דוואא תניא נמי הכי ר' יהודה אומר שלשה טרפעיין שהן תשע מעין מעה וחצי לכל יום אמר ליה רבי חייה בר יוסף לשמואל מאי שנא איהו דיהיבין ליה דשבת ומאי שנא איהו דלא יהיבין לה דשבת איהו דמיפחת קא פחית לא מיחוי כשכר שבת איהו דאוסופי קא מוספא מיחוי

משום דרב זבד גברא רבא הוא. ולא יערער על דבריו מחמת עבותותיו: **מפילו דינא**. לחובתו: **ומהינן לה**. אולי תחזור בה: **תריסר ירחי שאת**. ותו לא: **שבע** הוא. והיא מודת: **שבעה** היא. והוא מודת: **אין נוקקין לה**. לכתוב לה אגרת מרד להוסיק על כתובה. ולקמן מסיק פירושא ואזיל משום דלא מפקדא אפריה ורביה: **לארוסה מצעי ליה**. וכותבין אגרת על הבעל: **דלא מפקדא**. צפריה ורביה כדאמרינן ציבמות (דף סה:): **חוטרא לידא**. רוצה אני שיהא לי צן שיחיק צידי צקונטי ואשען עליו וציוס מותי יקברני: **תבע לחלוץ**. והיא אינה רוצה אלא להמייס נוקקין לו לכתוב אגרת מרד עליה: **אין נוקקין לו**. לפי שאין מתכוין לשם מנאה וכמנהג אחרונה דאמרינן ליה זיל נסיב אחרית: **אסתירא**. סלע מדינה: **פלגא דוואא**. זה נורי שהוה שש מעה כסף נמלא טרפעיין שלשה מעות: **מעא וחאי ליום**. לששת ימי המעשה ומשנת לא יהיבין לה כדאמר לקמן: **מאי שנא איבו דיביצין ליה דשבת**. כשהיא מודתת עליו דהא צענה טרפעיין טרפעיין ליום: **שכר שבת**. (כמו שמשכר שבת) גזרה משום מקח וממכר ושפירות: **בבאה מחמת טענה דאמרה בעינא** **ב** חוטרא לידא ומרה לקבורה ה"נ שומרת יבם בבאה מחמת טענה אלא אידי ואידי שתבע הוא ולא קשיא וכן לחלוץ וכן לייבס דאמר ר' פדת אמר ר' יוחנן תבע לחלוץ נוקקין לו תבע לייבס אין נוקקין לו מאי שנא לייבס דלא דאמרינן ליה זיל ונסיב איתתא אחריתא לחלוץ נמי נימא ליה זיל ונסיב איתתא אחריתא ב"ה לא קא יהבו לי אחריתי הכא נמי כיון דאגידא בי לא קא ואידי שתבע לייבס ולא קשיא כאן כמשנה אחרונה דתנן **ב** מצות יבום קודמת למצות חליצה בראשונה שהיו מתכוונין לשום מצוה עכשיו שאין מתכוונין לשום מצוה אמרו מצות חליצה קודמת למצות יבום: עד מתי הוא פוחת וכו': מאי **ג** טרפעיין אמר רב ששת אסתירא וכמה אסתירא **ד** פלגא דוואא תניא נמי הכי ר' יהודה אומר שלשה טרפעיין שהן תשע מעין מעה וחצי לכל יום אמר ליה רבי חייה בר יוסף לשמואל מאי שנא איהו דיהיבין ליה דשבת ומאי שנא איהו דלא יהיבין לה דשבת איהו דמיפחת קא פחית לא מיחוי כשכר שבת איהו דאוסופי קא מוספא מיחוי

כתבעה היא נמי כייפינן ליה אפילו אינה רוצה לה אלא פשוט דמיילתא דלא רבא ולא פשיט דלא הכי ולא הכי "תפסה לא מפקינן מינה לא תפסה לא יהיבין לה יומשהינן לה תריסר ירחי שאת אגיטא ובהנך תריסר ירחי שאת לית לה מזוני מבעל אמר רב טובי בר קיסנא אמר שמואל כותבין אגרת מרד על ארוסה ואין כותבין אגרת מרד על שומרת יבם מייתיב **א**חת לי ארוסה ונשואה אפילו נדה אפילו חולה ואפילו שומרת יבם לא קשיא כאן שתבע הוא כאן שתבעה היא דאמר רב החליפא בר אבימי אמר שמואל יתבע הוא נוקקין לו תבעה היא אין נוקקין לה במאי אוקימתא להא דשמואל בשתבעה היא האי כותבין אגרת מרד על ארוסה לארוסה מיבעי ליה הא לא קשיא תני לארוסה מאי שנא שומרת יבם דלא דאמרינן לה זיל לא מפקדת ארוסה נמי נימא לה זיל לא מפקדת אלא בבאה מחמת טענה דאמרה בעינא **ב** חוטרא לידא ומרה לקבורה ה"נ שומרת יבם בבאה מחמת טענה אלא אידי ואידי שתבע הוא ולא קשיא וכן לחלוץ וכן לייבס דאמר ר' פדת אמר ר' יוחנן תבע לחלוץ נוקקין לו תבע לייבס אין נוקקין לו מאי שנא לייבס דלא דאמרינן ליה זיל ונסיב איתתא אחריתא לחלוץ נמי נימא ליה זיל ונסיב איתתא אחריתא ב"ה לא קא יהבו לי אחריתי הכא נמי כיון דאגידא בי לא קא ואידי שתבע לייבס ולא קשיא כאן כמשנה אחרונה דתנן **ב** מצות יבום קודמת למצות חליצה בראשונה שהיו מתכוונין לשום מצוה עכשיו שאין מתכוונין לשום מצוה אמרו מצות חליצה קודמת למצות יבום: עד מתי הוא פוחת וכו': מאי **ג** טרפעיין אמר רב ששת אסתירא וכמה אסתירא **ד** פלגא דוואא תניא נמי הכי ר' יהודה אומר שלשה טרפעיין שהן תשע מעין מעה וחצי לכל יום אמר ליה רבי חייה בר יוסף לשמואל מאי שנא איהו דיהיבין ליה דשבת ומאי שנא איהו דלא יהיבין לה דשבת איהו דמיפחת קא פחית לא מיחוי כשכר שבת איהו דאוסופי קא מוספא מיחוי

כתבעה היא נמי כייפינן ליה אפילו אינה רוצה לה אלא פשוט דמיילתא דלא רבא ולא פשיט דלא הכי ולא הכי "תפסה לא מפקינן מינה לא תפסה לא יהיבין לה יומשהינן לה תריסר ירחי שאת אגיטא ובהנך תריסר ירחי שאת לית לה מזוני מבעל אמר רב טובי בר קיסנא אמר שמואל כותבין אגרת מרד על ארוסה ואין כותבין אגרת מרד על שומרת יבם מייתיב **א**חת לי ארוסה ונשואה אפילו נדה אפילו חולה ואפילו שומרת יבם לא קשיא כאן שתבע הוא כאן שתבעה היא דאמר רב החליפא בר אבימי אמר שמואל יתבע הוא נוקקין לו תבעה היא אין נוקקין לה במאי אוקימתא להא דשמואל בשתבעה היא האי כותבין אגרת מרד על ארוסה לארוסה מיבעי ליה הא לא קשיא תני לארוסה מאי שנא שומרת יבם דלא דאמרינן לה זיל לא מפקדת ארוסה נמי נימא לה זיל לא מפקדת אלא בבאה מחמת טענה דאמרה בעינא **ב** חוטרא לידא ומרה לקבורה ה"נ שומרת יבם בבאה מחמת טענה אלא אידי ואידי שתבע הוא ולא קשיא וכן לחלוץ וכן לייבס דאמר ר' פדת אמר ר' יוחנן תבע לחלוץ נוקקין לו תבע לייבס אין נוקקין לו מאי שנא לייבס דלא דאמרינן ליה זיל ונסיב איתתא אחריתא לחלוץ נמי נימא ליה זיל ונסיב איתתא אחריתא ב"ה לא קא יהבו לי אחריתי הכא נמי כיון דאגידא בי לא קא ואידי שתבע לייבס ולא קשיא כאן כמשנה אחרונה דתנן **ב** מצות יבום קודמת למצות חליצה בראשונה שהיו מתכוונין לשום מצוה עכשיו שאין מתכוונין לשום מצוה אמרו מצות חליצה קודמת למצות יבום: עד מתי הוא פוחת וכו': מאי **ג** טרפעיין אמר רב ששת אסתירא וכמה אסתירא **ד** פלגא דוואא תניא נמי הכי ר' יהודה אומר שלשה טרפעיין שהן תשע מעין מעה וחצי לכל יום אמר ליה רבי חייה בר יוסף לשמואל מאי שנא איהו דיהיבין ליה דשבת ומאי שנא איהו דלא יהיבין לה דשבת איהו דמיפחת קא פחית לא מיחוי כשכר שבת איהו דאוסופי קא מוספא מיחוי

מיהו שכופין לה להוציא וכשהאשה נמנעת מן התשמיש ומן המלאכות שחייבת לעשות לו זו היא המודתת שפוחתין לה מכתובה ככל שבת ושבת וצריכה התראה ואח"כ תקנה תקנה אחת שייכרו עליה ד' שבתות וא"ו ושלוחין לה כמ"ד הוי יודע שאפילו כותבין ק' מנה הפסדת ואמרינן עלה אר"כ"ח פ'פ'עים ושלוחין לה א' קודם הכרה וא' אחר הכרה כל אלה לענין מה ששם לה בעלה על עצמו ואינו מצוי בעינו או מה שכלה ואבד מגדוניה ומכש"ט"י שהן נצ"ב שצריך הבעל לשלם לה דמיון מפני שאחריות עליו היו פוחתין מאשה על האיש

מיהו שכופין לה להוציא וכשהאשה נמנעת מן התשמיש ומן המלאכות שחייבת לעשות לו זו היא המודתת שפוחתין לה מכתובה ככל שבת ושבת וצריכה התראה ואח"כ תקנה תקנה אחת שייכרו עליה ד' שבתות וא"ו ושלוחין לה כמ"ד הוי יודע שאפילו כותבין ק' מנה הפסדת ואמרינן עלה אר"כ"ח פ'פ'עים ושלוחין לה א' קודם הכרה וא' אחר הכרה כל אלה לענין מה ששם לה בעלה על עצמו ואינו מצוי בעינו או מה שכלה ואבד מגדוניה ומכש"ט"י שהן נצ"ב שצריך הבעל לשלם לה דמיון מפני שאחריות עליו היו פוחתין מאשה על האיש

החזיר מפני שהוה מאוס בעיניה ואין האשה יכולה לסבול שתבעל לו אלא משום דהכא אנו מסופקים בטענתה שכיון שאין אנו רואים בבעלה באותן המומים י"ל שמה עיניה נתנה באחר (שהיא) [ומשום זה היא] אומרת כך לפיכך אין כופין הבעל להוציא אבל מ"מ גם היא נמי אין כופין להפסיד כתובהה דשמה טענתה אמת דלב יודע מרת נפשו אלא מפתין אותה שמא תחשוק בה ואם רואין שאינה מתרצה בדבר אין כ"ד נוקקין לכופה לדמא אנוסה היא ושמה גם היא עצמה דבריה שבעלה מאוס בעיניה ואי משום עינון הבעל